■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

چهارشنبه ۱۳ اسفند ۱۳۹۹ | ۱۹ رجب ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و یکم - شماره ۵۸۹۱ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Wednesday - March 3, 2021

حدیث روز: کافی

امام محمدباقر(ع): هر چیزی قفلی دارد و قفل ایمان مدارا کردن و نرمی است

واحه: شهریار

از من گذشت و من هم از او بگذرم ولی
با چون منی به غیر از محبت روا نبود

امروز در تاریخ:

- زادروز آیت‌ا... سید محمود طالقانی (۱۲۸۹ ش)
- انجام سومین عملیات هوایی عراق برای نابودی نیروگاه اتمی بوشهر (۱۳۶۳ ش)
- درگذشت مهین کسمایی؛ دوبلور پیشکسوت (۱۳۹۵ ش)

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۲/۱۶ — غروب آفتاب: ۱۸/۰۱
اذان مغرب: ۱۸/۱۹ — نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۳۴
اذان صبح (فردا): ۵/۰۷ — طلوع خورشید (فردا): ۶/۳۰

وضعیت آب و هوای امروز

تهران	اردبیل	اهواز	بجنورد	ساری	خرم‌آباد	همدان	کرمان
۱۷ / ۸	۱۵ / ۶-	۲۶ / ۱۲	۱۶ / ۲	۱۴ / ۶	۱۶ / ۰	۱۲ / ۰	۲۰ / ۲

حکمت ۳۹۴: نهج‌البلاغه

چه بسا، سخنی که از حمله‌ای کارسازتر افتد.

خودنویس

تازه اول کار است

حامد عسکری
شاعر و نویسنده

دوستی صاحب‌نظر را جایی دعوت کرده بودند برای جلسه بارش افکار طرح و ایده برای سالگرد شهادت عزیزدل‌مان حاج قاسم سلیمانی. هرکسی چیزی گفته بود و یکی هم طرح داده بود یعنی در لحظه شهادت حاج قاسم سلیمانی که ساعت یک و بیست دقیقه شب جمعه به نیت امیرالمومنین که عدد ابجدش صد و ده است هزار و صد موتور سوار، دقت کنید هزار و صد موتور سوار حیدرحیدر گویان در خیابان‌های شهر بچرخند و عکس حاجی را هم روی طلق‌شان بچسبانند و به خیال‌شان کار فرهنگی کنند.

حالا این‌که این حجم صدای موتورها و این حجم حیدرحیدر گفتن در ساعاتی که تقریبا شهر خواب است چه کار کردی می‌تواند داشته باشد، خودش محل بحث است.

ماجرا از جایی شروع شد که سربند و گونی و سیم خاردار و جعبه فشنگ چوبی و کلاه فلزی را بعد از جنگ بیشتر از جنگ استفاده کردیم. کجا؟ هفته‌های دفاع‌مقدس مسؤول خریدها رفتند پاساژ مهستان و یک یادبود ساختند ورودی همه نهادها و وزارتخانه‌ها و ادارات.

باید آن روزی به یاد بیاوریم که شانزده آذر که روز شهادت جوان‌های دسته گل‌مان است را گفتیم روز دانشجو و برایش بودجه تعریف کردیم و بودجه‌ها شد صرف استندآپ کمدی و سیب به نخ بسته گاز زدن و چشم بسته ماست به دهن هم کردن و نهایتش یک ایران ای سرای امید و یار دبستانی من هم پخش کردیم و یادشان را گرامی داشتیم.

درد جایی به اوج رسید «که هربار این درو محکم نبند نرو» و «با انگشت همه نشون می‌دن تو رو ماهپیشونی عشقمو...» خواننده‌هایشان دعوت شدند تلویزیون و رسانه و اصالت پشت ابر پنهان شد.

ابتذال اگر تجسد و کالبد داشت می‌شد همین خواننده‌ای که دیروز با یک بازیگر آن‌کاره ویدئو موزیک بیرون داده و همه وای بچه‌هایمان بچه‌هایمان سر داده‌اند. من فکر می‌کنم تازه اول کاریم و نصف گاو هنوز زیر لحاف است.

گفت‌وگو با خدیجه نیزاری درباره تقسیم حال خوب

یتیم‌نوازی را با تقسیم محبت آغاز کنیم

کافه میرداماد

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

قدیم‌ترها که فروشگاه‌های زنجیره‌ای، هایپرها و سوپرمارکت‌ها همه جای شهرها را نگرفته بودند و بقالی‌های محلی هنوز کل مایحتاج یک محله را تامین می‌کردند و نسیه هم می‌دادند و با آنها که ندارتر بودند راه می‌آمدند و کارت‌خوان نداشتند که جمله «موجودی کافی نیست» را بکوبد توی صورت مشتری و او را مغموم و سرخورده و آبروبُرده کند، نقاشی از یک بچه یتیم یا شعر معروف پروین اعتصامی درباره ایتام و آن نقاشی آن پیرزن معروف هم بر دیوار بقالی‌ها دیده می‌شد تا مردم وقتی خرید می‌کنند یاد یتیم‌ها هم باشند. این نقاشی و پوستر و شعر در کافه‌ها، رستوران‌ها، دیزی‌سراها، جیگرکی‌ها و بقیه جاهای پررفت‌وآمد هم دیده می‌شد و همه یادآور این بود که وقتی خرید می‌کنی، غذا می‌خوری، لباس می‌خری یاد یتیمان هم باش. به‌خصوص ماه اسفند که خریدهای عید نوروز و سال نو زیاد می‌شد و بچه‌های یتیم غم و غصه دلشان بیشتر.

حالا جوامع شهری و حتی روستایی پیشرفت کرده؛ بقالی‌ها جای‌شان را به سوپرمارکت‌ها داده‌اند؛ پر از زرق و برق و قفسه و موسیقی‌هایی با رتیم تند که مثلا به سبک غربی‌ها تشویقت کنند به خرید بیشتر! حالا دیگر نه از پوستر یتیم خبری هست و نه از شعر پروین اعتصامی. اصلا فضا چنان از این گروه از بچه‌ها و کودکان خالی شده که گاهی تصور می‌کنی دیگر یتیمی در این کشور وجود ندارد. آن‌هم در کشوری مذهبی که یکی از آموزه‌های مهم‌اش توجه به یتیم است و یتیم‌نوازی. در این میان جالب است بدانید کشورهای دنیا چند سالی است هفته اول مارس را به نام هفته «یتیم‌نوازی» نام‌گذاری کرده‌اند با این هدف که این گروه از کودکان مورد توجه قرار گیرند؛ هم از نظر عاطفی و هم از نظر مالی.

یتیم، محبوب خداست

خانم خدیجه نیزاری؛ یکی از پیشکسوتانی است که سال‌هاست در امور خیر پیشقدم است. او که در زمینه مدرسه‌سازی در مناطق محروم کارهای بسیار مهمی انجام داده درباره توجه به ایتام می‌گوید: در دین اسلام توجه به یتیمان آنقدر مهم است که خداوند در قرآن، فرموده در روز قیامت انسان‌هایی را که به ایتام بی‌توجهی کنند توبیخ می‌کند. خداوندی که همیشه اول بشارت می‌دهد و تشویق می‌کند به این موضوع که می‌رسد، توبیخ را اولویت می‌دهد؛ یعنی رسیدگی به یتیمان تا این اندازه مهم است. حتی زمانی که درباره خانواده علی‌بن‌ابی‌طالب و افطار آنها نوشته شده که روز اول آنها غذای افطار خود را به مسکین دادند یعنی نیازمند به معنای عام. روز دوم که گرسنه‌تر هم بودند غذای خود را به یتیم دادند و روز سوم به اسیر.

یتیمان علاوه بر نیازهای مالی که هزینه‌های زندگی و تحصیل و مسکن و بقیه را شامل می‌شود به محبت و عاطفه هم نیاز دارند که به نظرم دومی اهمیتش حتی از اولی هم بیشتر است. برای همین است که مجمع خیرین، سال‌هاست به دنبال این قضیه است که بچه‌هایی که در مراکز بهزیستی یا کمیته امداد نگهداری می‌شوند به خانواده‌ها سپرده شوند تا در کنار خانواده بزرگ شوند. ما می‌دانیم که بهزیستی برای سپردن کودکان به خانواده‌ها شرایط ویژه‌ای دارد و به هر کسی این امتیاز را نمی‌دهد. از طرفی می‌دانیم خانواده‌های زیادی در نوبت دریافت کودک از بهزیستی هستند. کاش شرایط جوری فراهم شود که بچه‌ها به خانواده سپرده شوند. کودکانی که در مراکز نگهداری می‌شوند، شرایط خشک عاطفی را سپری می‌کنند که آنها را بسیار آزار می‌دهد.

بچه‌های معلول را فراموش نکنیم

خانم نیزاری می‌گوید: ما پیشنهاد می‌کنیم که در تعطیلات و روزهای آخر هفته این بچه‌ها به شبه‌خانواده سپرده شوند تا از نظر عاطفی تامین شوند. از مردم هم می‌خواهیم که در تعطیلات آخر هفته و اعیاد به دیدن بچه‌های یتیم بروند و آنها را خوشحال کنند. آسایشگاه‌هایی هستند که بچه‌های معلول را نگهداری می‌کنند، بچه‌هایی که سرپرست ندارند و همه جوره در خشکی افتاده‌اند. خانم‌های زیادی را می‌شناسم که به آسایشگاه‌ها می‌روند و این بچه‌ها را استحمام می‌کنند، هم حال خودشان خوب می‌شود و هم به آن بچه محبت می‌کنند. دیده‌ام که این رفتار باعث چه اتفاقات خوبی در زندگی‌ها و خانواده‌ها شده. یادم هست چند سال قبل در آسایشگاه رفیده یک بچه معلول بود که دو دست نداشت. اسمش را گذاشته بودند؛ ابوالفضل. این بچه عجیب حس خوبی به آدم‌هایی می‌داد که به او غذا می‌دادند، استحمام یا تر و خشکش می‌کردند. خدمت به ابوالفضل رفیده معروف شده بود بین آدم‌هایی که به هر جهت گرفتار بودند، حال روحی‌شان خوب نبود و می‌خواستند با عمل خیری، توان روحی خود را ارتقا بدهند. خدا کمک به یتیم را می‌بیند و چند برابر آن را به ما پاداش می‌دهد. در این آخر سالی اگر گرفتاری داریم، اگر می‌خواهیم حال دلمان خوب شود، اگر می‌خواهیم خدا به اعمال خوب ما برکت بدهد، بچه‌های یتیم را دریابیم و به آنها خدمت کنیم. جای دوری نمی‌رود چند برابرش به خود ما برمی‌گردد.

این خیر می‌گوید: برای کمک به یتیمان حتما نباید مبالغ زیادی را در نظر بگیرید یا تصور کنید با هدیه کوچک نمی‌توانید در شاد کردن بچه‌های یتیم مشارکت کنید. فقط اگر قرار است این کمک‌ها از طریق خیریه‌ها به دست نیازمندان برسد، از کاردرستی و صحت مرکز خیریه مطمئن باشید. این روزها همانقدر که نیازمند و حامی زیاد شده، خیریه‌های جعلی هم زیاد شده‌اند. قبل کمک از صحت و سلامت مرکز یا فرد خیر اطمینان حاصل کنیم.

یتیمان را شاد کنیم

به خانم نیزاری می‌گویم: قبلا می‌گفتند اگر بچه‌ها را نمی‌توان برای همیشه به خانواده آورد، برای چند روزی آنها را به خانه بیاورید تا در کنار خانواده زندگی کنند، نظرتان درباره این طرح چیست؟ می‌گوید: این طرح خوبی نیست. چون بچه‌ای که هم از نظر عاطفی آسیب دیده هم از نظر مالی، چند روزی می‌آید و در کنار خانواده‌ای که احتمالا از نظر مالی هم شرایط خوبی دارد، زندگی می‌کند، بچه‌های آنها را می‌بیند و تبادل عاطفی آنها را تجربه می‌کند، اما بعد از آن خانواده دور می‌شود. این به روان و عاطفه آن کودک بیشتر صدمه می‌زند.

ما در مجمع خیرین سال‌هاست دنبال این هستیم که مکان‌هایی را برای تفریح کودکان یتیم و کم‌بضاعت آماده کنیم. مکانی تفریحی که این بچه‌ها چند روزی بیایند و خوش باشند و بعد بروند. همین هفته قبل خیری ویلایی در لواسان را در اختیار ما گذاشت که برای ایتام از آن استفاده کنیم.

در این فکر هستم که آنجا را برای همین کار آماده کنم. استخر دارد و ویلای بزرگ و زیبایی است. اگر حتی ایتام چند روزی بیایند آنجا حتما روحیه‌شان عوض می‌شود.

کرونا خیرین را افزایش داد

یکسالی است که کرونا کشور را درگیر کرده و از نظر اقتصادی باعث رکود و مشکلاتی شده اما جالب این جاست که در این شرایط سخت مردم از کار خیر دست نکشیده‌اند که حتی بیشتر هم دست به کار نیک شده‌اند. امسال برای مجمع خیرین مدرسه‌ساز کمک مالی جمع‌آوری شده تقریبا دوبرابر سال‌های قبل است. همین چند روز قبل یک خانم برای نذری که داشت صدمیلیون تومان هزینه کرد. ۶۰ میلیون برای بخش کرونای یک بیمارستان دستگاه تهویه خریدیم و نصب کردیم و ۴۰ میلیون هم در قالب سبد اهدایی به خانواده‌های کم‌بضاعت مدافعان بهداشت کمک کردیم. باور داریم که فطرت انسان به سمت نیکی و کار خیر در حرکت است چون به خداوند وصل است. این روحیه هر قدر بیشتر مورد توجه قرار گیرد انسان بیشتر کار نیک و خیر می‌کند. از بذل و بخشش به آدم‌های نیازمند به هر میزان که هست، هراس نداشته باشیم. وقتی این رفتار عادتمان شود، روزی متوجه می‌شویم که خداوند چقدر مراقب ماست و ما را می‌بیند و هر قدم که برمی‌داریم او صد قدم راه ما را باز می‌کند و خودش آنقدر به ما خیر و برکت می‌دهد که تشویق شویم مدام کار خیر کنیم.

مقطع حساس کنونی

چنگیزخان دوستی و آب آشامیدنی

امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

روزی چنگیزخان تصمیم گرفت برای شکار به کوه‌های ماوراءالنهر برود. پس شاهین شکاری محبوبش را که غوندای نام داشت روی ساعدش نشاند و در معیت سربازان به‌سمت کوه حرکت کرد. پس از آن‌که مدتی به جست‌وجوی شکار پرداختند، تصمیم به استراحت گرفتند. چنگیزخان به سمت چشمه آب کوچکی که در صخره‌ها جاری داشت، رفت و غوندای را روی تخته‌سنگی از روی بازویش پیاده کرد و پیاله نقره‌ای‌اش را که همیشه همراهش بود، بیرون آورد و از باریکه آب چشمه پر کرد تا بنوشد اما همین‌که پیاله را نزدیک دهانش برد، غوندای بال زد و جام را از دست او انداخت. چنگیزخان خشمگین شد اما چون به غوندای علاقه داشت، کاری نکرد و پیاله را از روی خاک برداشت و دوباره داخل آب کرد تا پر شد اما به‌محض آن‌که پر شد غوندای بار دیگر بال زد و پیاله را از دست چنگیزخان انداخت. چنگیزخان وقتی دید جلوی چشم اطرافیان منتر یک جانور شده است، شمشیر خود را از غلاف بیرون کشید تا غوندای را از وسط به دو نیم کند ولی از آنجا که به وی علاقه داشت، این کار را نکرد. سپس بار دیگر پیاله را داخل آب فروکرد اما غوندای این بار پیش از آن‌که پیاله پر شود، بال زد و آن را از دست چنگیزخان انداخت. چنگیزخان این بار با شمشیر غوندای را به دو قسمت مساوی تقسیم کرد و بار دیگر پیاله‌اش را پر کرد. در این هنگام یکی از سربازان که از صخره‌ها بالا رفته و سرچشمه آب را پیدا کرده بود، فریاد زد: ای چنگیز بزرگ، از این آب نخورید. چنگیزخان گفت: چرا؟ و بلافاصله از صخره‌ها بالا رفت و جسد مارسمی بزرگی را دید که در برکه کوچکی که آب چشمه در آن جمع و از آن سرازیر شده بود، افتاده بود. چنگیزخان که تازه متوجه شده بود غوندای چه خدمت بزرگی به او کرده، نخست سربازی را که جسد مار را دیر دیده بود از وسط به دونیم کرد و سپس دستور داد مجسمه زرینی از غوندای بسازند و روی بال راست آن عبارت «دوست تو دوست توست، حتی اگر کاری را بکند که دوست نداری» و روی بال چپ آن «هر آبی آشامیدنی نیست» را حک کنند. این مجسمه هم‌اینک در موزه مرکزی حیات‌وحش اولان‌باتور نگهداری می‌شود.

مرور و عبور — جام جم ۲۰۰ سال قبل

هشدار سازمان‌ملل درباره انفجار جمعیت

جمعیت جهان که در اواسط سال ۲۰۰۰ از مرز شش‌میلیارد نفر گذشته بود در حال حاضر دارای رشدی معادل ۱/۳درصد است که بر این اساس سالانه ۷۷ میلیون نفر به جمعیت جهان افزوده می‌شود.

به گزارش مرکز اطلاعات سازمان ملل متحد، نیمی از کل درصد رشد جمعیت جهان متعلق به شش کشور هندوستان با ۲۱درصد، چین با ۱۲درصد، پاکستان با ۵درصد، نیجریه و بنگلادش با ۴درصد و اندونزی با ۳درصد است.

جمعیت جهان تا سال ۲۰۵۰ به رقم ۱۰میلیارد و ۹۰۰میلیون نفر خواهد رسید که با توجه به آمارهای ارائه‌شده جمعیت نواحی توسعه‌یافته یک‌میلیارد و ۳۰۰میلیون نفر است و انتظار می‌رود تغییر کوچکی طی ۵۰ سال آتی به دلیل پایین ماندن نرخ باروری در آن نواحی صورت گیرد. (صفحه یک)

انفجار ترقه دست نوجوان را قطع کرد

انفجار ترقه دست‌ساز دو نوجوان را به‌شدت مجروح کرد و موجب شکسته شدن شیشه‌های چند ساختمان شد. به گزارش جام‌جم، روز گذشته پنج نوجوان در خیابان ۵۲ تصمیم گرفتند با لوازمی که خریداری کرده بودند برای خود نارنجک دست‌ساز و ترقه درست کنند. اما با ترکیب مواد خریداری‌شده، ناگهان انفجار شدیدی روی داد که بر اثر شدت انفجار انگشتان دست پسر ۱۴ساله قطع شد و نوجوان دیگر از ناحیه صورت به‌شدت آسیب دید. مجروحان به بیمارستان منتقل و مداوای آنها شروع شد. پلیس با نزدیک شدن به چهارشنبه آخر سال از مردم و خانواده‌ها خواست بیشتر مراقب نوجوانان خود باشند تا شاهد اتفاقات مشابه نباشیم. (صفحه ۱۴)

جام جم
JAM-E-JAM Vol.1,No.262,SAT,MAR.3,2001
آیت‌الله هاشمی شاهرودی با تاکید بر بیانات اخیر رهبر معظم انقلاب:
هیچ عذری برای انجام اصلاحات قضایی پذیرفته نیست
صحرای یکی شدن
وضعیت ساختمان‌ها بعد از زلزله و دیار همچنان نگران کننده است
آگهی داریم زیبایی مفهوم نه!
تا پیه اسیر هنرنمایی نوجوانان شد
هشدار
انفجار ترقه دست نوجوان را قطع کرد

تخریب جنگل به ۵۰۰هزار هکتار رسید

رئیس سازمان جنگل‌ها و مراتع کشور اعلام کرد: میزان تخریب سطحی جنگل‌ها در کشور به حدود ۵۰۰هزار هکتار در سال رسیده است.

حمید کلانتری با بیان این مطلب در سمنان گفت: متوسط میزان تخریب مراتع در ۳۰ سال گذشته ۱۱هزار هکتار بوده که در سال‌های مختلف نوسان داشته است. آمار دقیقی از میزان تخریب که قابل اتکا باشد در دست نیست. ما تلاش می‌کنیم با طرح ملی نهضت سبز ۱۳۰هزار هکتار جنگل‌کاری و فضای سبز را توسعه دهیم. به همین منظور امسال قرار است در روز درختکاری ۹۰میلیون نهال در کشور کاشته شود. (صفحه ۴)

اکران نوروزی «هزاران زن مثل من»

فیلم سینمایی «هزاران زن مثل من» ساخته رضا کریمی، نوروز ۸۰ در سینماهای تهران و شهرستان‌ها اکران می‌شود.

در این فیلم که در جشنواره نوزدهم به نمایش درآمد فریبرز عرب‌نیا، یاسمین ملک‌نصر، فرامرز صدیقی، نیکو خردمند و پوریا اسلامی بازی می‌کنند. این فیلم داستان شهرزاد، وکیل دعاوی است که از همسرش جدا شده و دادگاه حضانت فرزندش را با آن‌که مبتلا به دیابت است به همسرش واگذار کرده است. (صفحه ۳)

استقلال گل نزد

تیم فوتبال استقلال، نماینده کشورمان در مسابقات جام حذفی باشگاه‌های آسیا دیروز در پایتخت قزاقستان و در ورزشگاه ملی این شهر به مصاف تیم سفیدپوش قایرات رفت. این دیدار در سرمای ۵ درجه زیر صفر و با ریزش اندک باران و در حضور نزدیک به ۱۲هزار تماشاگر برگزار شد. تیم استقلال در این دیدار با سیستم ۲-۵-۳ بازی می‌کرد. تیم قایرات در مسابقات لیگ قزاقستان در رده چهارم جای دارد اما استقلال هرچقدر هم به دروازه این تیم حمله کرد نتوانست گل بزند. حالا باید منتظر ماند و دید که در بازی‌ای که بین این دو تیم در تهران برگزار می‌شود، استقلال چه می‌کند. (صفحه ۱۵)